Naturvårdsverket
Att: Sandra Wennberg
Naturvårdsverket,
106 48 Stockholm

Ulriksdal 24 september 2024

Naturvårdsverket remiss 2023-11-30, ärendenummer NV-02554-18

Världsnaturfonden WWFs yttrande avseende Förslag till föreskrifter och skötselplan för Nämdöskärgårdens nationalpark och ny skötselplan för Långviksskärs naturreservat

Sammanfattande punkter:

- **WWF anser att förslag till föreskrifter och skötselplan för Nämdöskärgårdens nationalpark och ny skötselplan för Långviksskärs naturreservat i huvudsak är bra och väl avvägda.**
- **Bullerö Bytta utgör både ett Natura 2000-område och ett Helcom MPA. Det innebär att området har höga krav på skyddsvärde från slitage och miljöförstörelse, vilket måste beaktas.**
- **Med anledning av ovan anser WWF att Naturvårdsverket också bör driva krav om en utflyttning av trålgränsen och minskade fiskekvoter i Östersjön, för att skydda det krisande strömmingsbeståndet längs kusten i anslutning till nationalparken och dess omland.**
- **Under förutsättning att skyddet som nationalpark innebär ett lika starkt eller starkare skydd av utpekade bevarandevärden i naturreservaten, stödjer WWF förslaget att upphäva det Långviksskärs naturreservats nuvarande skydd.**
- **Det är bra med en strategisk adaptiv skötselplan, men det blir då extra viktigt att lägga tid och resurser på att följa upp och utvärdera arbetet regelbundet för att nå satta förvaltningsmål samt att förändra dem vid behov.**
- **WWF betonar vikten av att förvaltningen av nationalparken sker i nära samverkan med lokala krafter. Ett skötselråd behöver komma på plats direkt när nationalparken är beslutad.**

Syftet med Nämdöskärgårdens nationalpark

Enligt Naturvårdsverket ska Nämdöskärgårdens nationalpark föreslås bildas med följande syfte: Bevara ett representativt och variationsrikt havs- och skärgårdslandskap i Östersjön i väsentligen oförändrat skick.

Och att syftet ska uppnås genom att:

- minimera negativ påverkan på områdets naturvärden och inte tillåta exploaterande verksamhet
- införa nödvändiga regleringar för att bevara marina miljöer
- bedriva ändamålsenlig skötsel för att bevara och utveckla områdets naturvärden
- genomföra ändamålsenliga åtgärder för att ge allmänheten tillgång till nationalparkens natur- och upplevelsevärden.

Världsnaturfonden WWFs synpunkter

Den föreslagna nationalparken omfattar till största del marina miljöer där det ingår både Natura 2000-område och Helcom MPA. Det innebär att området har höga krav på skyddsvärde från slitage och miljöförstörelse. Därför delar WWF Naturvårdsverkets förslag att det behöver beslutas om föreskrifter för nationalparken.

Detta har även stöd utifrån den gemensamma workshop som hölls den 22/4-24, inom ramen för HAV:s arbete för Ekosystembaserad havsförvaltning för Stockholms län, där WWF var ansvarig för dagen i samarbete med gruppen Naturskydd och fritidsbåtar och Värmdö kommun. Deltagarna var överens om att det behövs styrning för att kunna ta emot fler besökare i den känsliga skärgårdsmiljön. Där utgör föreskrifter en viktig grund.

Det är bra att husdjursförbud föreslås under häckningssäsongen på Tärnskär. Det är en nödvändig balans mellan rörliga friluftslivet och naturskyddets behov. WWF hade önskat att föreskrifterna förutom bottentrålning, tagit upp frågan om att begränsa det pelagiska trålfisket där överfisket av strömmingen påverkar ekosystemet negativt i de grunda vikarna inom nationalparken och dess omland. I synnerhet är detta viktigt för de kustnära rovfiskbeståndens möjlighet att nå god status.

Förslaget att tillåta användning av friluftskök och att elda på anvisade platser i nationalparken är rimligt. Däremot är det tveksamt att tillåta grillar utanför privat tomtmark, även om de står på ben. Många besökare kommer med egen båt över dagen och grillkolen riskerar att tömmas i land utan att vara helt släckt, vilket bidrar till brandfara men också nedskräpning. Särskilt i skärgården utgör brandfaran en stor risk då det ofta är ett torrare klimat där än på andra platser i Stockholms län. Här bör övervägas ett totalt förbud mot egna medtagna grillar och hänvisa till anvisade eldstäder. Och det bör undersökas hur ett lokalt eldningsförbud kan införas vid extremt torra somrar för att undvika risk för brand.

För löpande skötsel blir tillsynen en viktig faktor för att klara ett starkt skydd i syftets målbild, att bevara landskapet i ett väsentligen oförändrat skick. Som grund ska övergripande långsiktig skötselplan ligga samt att länsstyrelsen tar fram en kortsiktig konkret åtgärdsplan. I det arbetet behöver lokalsamhället inkluderas genom ett skötselråd som samverkar med tillsynen för att värna långsiktig hållbar förvaltning i området.

Aktörssamverkan utgör en annan viktig del, som handlar om hur nationalparken kommuniceras utåt mot besökare och potentiella sådana. Även i denna samverkan behöver lokalsamhället inkluderas.

Det är bra att flera informationspunkter föreslås, både på fastlandet och på Nämdö behöver synlighet och information finnas eftersom det saknas kollektivtrafik till Bullerö och Rågskär året runt. I Stavsnäs vinterhamn utgår kollektivtrafik både till Nämdöskärgården men också till andra öar, så det blir en värdefull informationsnod. På Nämdö lägger andra kollektivtrafiklinjer till hela året som inte alltid angör Stavsnäs.

Sommartid anlöper den Nord/Sydlinjen Nämdö men inte fastlandet på Värmdö, och därför är Nämdö viktig informationspunkt för nationalparken.

WWF uppskattar att arbetet att få till ett biosfärområde i Nämdöskärgården framgår i förslaget till skötselplan, och att naturvägledning då kan arrangeras i samarbete med det. För närvarande finns ett mindre besökscentrum, ett Havsrum, på Nämdö där naturvägledning ges och den delen kan utökas vid ett samarbete med nationalparken.

För Världsnaturfonden WWF

Gustaf Lind	Yvonne Blombäck
Generalsekreterare	Senior Programsamordnare Kust och Skärgård